

Samenvatting Plan van Aanpak Orgelrestauratie Sint-Jan Gouda

1. Algemeen

Deze offerte van Flentrop Orgelbouw B.V. betreft een integrale restauratie van het Jacob Francois Moreau-orgel (1736) in de Sint-Jan te Gouda.

2. Huidige problematiek

Het orgel kent meerdere samenhangende problemen:

- Zwaar en onaangenaam speelgevoel.
- Slecht functionerende registermechanieken.
- Lekkende windladen met hoorbare invloed op de klank.
- Slijtage aan de balgen.
- Onvoldoende overtuigende klankkwaliteit en draagkracht.

De huidige winddruk (94–97 mm) wordt als mogelijk te hoog beschouwd. Er wordt verondersteld dat historische rekenfouten hebben geleid tot een te hoge winddruk sinds 1960, wat negatieve invloed heeft gehad op de klankbalans.

3. Visie op restauratie

Uitgangspunt is herstel van de samenhang zoals bedoeld door orgelbouwer [REDACTED] (1736), met behoud van historisch materiaal tot en met de wijzigingen van Witte (1893). Latere wijzigingen hebben de oorspronkelijke klankbalans verstoord. Doel is duurzame restauratie met respect voor historisch materiaal.

4. Plan van aanpak

De restauratie vindt plaats in een aaneengesloten periode waarin het orgel tijdelijk niet bespeelbaar is. Startdatum afhankelijk van beschikbaarheid orgelbouwer.

Belangrijkste onderdelen:

A. Winddrukproeven (2026)

- Proefsessies met referentiegroep.
- Intonatieproeven op huidige en lagere winddruk.
- Gezamenlijke besluitvorming over definitieve winddruk t.b.v. de restauratie.

B. Onderzoek (door derden)

- Aanvullend historisch bronnenonderzoek (extern uit te voeren).
- Publicatie van verzamelde documentatie.

C. Restauratie gehele orgel

- Demontage en transport naar atelier.
- Restauratie windladen (nieuwe dekplaat, herstel sleepgang, verbetering ventielen).
- Vervanging pulpeten (manualen).
- Restauratie pijpwerk met behoud historisch materiaal.
- Reconstructie Quint 12' pedaal (herstel oorspronkelijke functie).
- Vervanging tongwerkkoppen (i.v.m. verregaande loodcorrosie).
- Restauratie en herinrichting mechaniek en speeltafel.
- Veiligheidsverbeteringen aan kas en toegankelijkheid.
- Uitgebreide documentatie en verslaglegging.
- Remontage, stemming en intonatie op vooraf vastgestelde winddruk.

5. Restauratie balgen

Alle resterende 5 balgen worden herbeleerd volgens historische methode met schapenleer en dierlijke lijm. Doel is duurzame werking, betere windstabiliteit en mogelijkheid tot handmatig treden. Werkzaamheden kunnen in atelier of optioneel in situ plaatsvinden.

6. Onderhoud na restauratie

Voorstel voor onderhoudscontract van 10 jaar:

- Jaarlijkse stemming.
- Tweemaal per jaar controle mechaniek.
- Elke 5 jaar generale stemming.
- Alleen werkelijk gemaakte kosten worden gefactureerd.